

אומרים שהיה פה

סיפורים מתולדות משגב

מקיבוץ כישור לכישורית
20:33:13 08/10/2011

כישור - קיבוץ של השומר הצעיר

מיקום: חבל תפן שבגליל המערבי/ גובה: 480 מטר מעל פני הים.
מקור השם: הכישור הוא הקנה עליו נכרכים חוטי הצמר או הפשתן הנטוים באריגה. ככתוב ב"אשת חיל": "ידיה שלחה בכישור וכפיה תמכו בפלך".
בתחום מועצה אזורית משגב (לפנים במועצה אזורית געתון).

צילום: השבוע - הקיבוץ הארצי

על ההיסטוריה של המקום:

8.1.1976 / ו' שבט תשל"ו עלתה על הקרקע היאחזות הנח"ל ה-62

ענפי היאחזות היו: דיר עיזים, מפעל לשעוני מים ומתפרה. במקום היה מתקן אוהלים לאימון טירונים של נחל 908 ובאוקטובר 1976 עברו החיילים למכנים בגקודת הקבע. שטח המחנה כ-250 דונם.

בארכיון הקיבוץ הארצי "השומר הצעיר" מצאנו מסמך משנת 1975 שנשלח ע"י אורה גולדברג / המחלקה לכלכלה למר יחיאל אדמוני - הסוכנות היהודית המבקשת מרכז משבצת קרקע ומים לקיבוץ תעשייתי באזור תפן וזאת לאור תכניות המחלקה להתיישבות להקמת כפרים תעשייתיים באזורי הארץ בהם אין גורמי יצור חקלאיים פנייים.

המסמך השני משנת 1978 נרשם ע"י עוזי צור - רכז מדור התיישבות לשר החקלאות אריאל שרון המבקש אישור לסיכום שיוקצו לפחות 4 משבצות להקמת קיבוצים ברמת תפן ויוקצו כ-500 דונם קרקע למטעים ומכסות ייצור כדי לאפשר הקמת שני ענפי בעלי חיים בכל ישוב.

15.1.1980 - קבלת היאחזות מהנח"ל. כישור הופכת לישוב קבע.

המייסדים: חברי גרעינים של "השומר הצעיר" "פלך" ו"כישור" ושלושה ש.ש. וזאת במסגרת הקמתם של קיבוצים תעשייתיים באזור תפן.

הקיבוץ ה-78 של השומר הצעיר המונה 53 חברים.

27.1.1980 - טקס האזרוח

לרשות הקיבוץ עומדים אמצעי כלכלה די מוצמצמים הכוללים: דיר של 25 עיזים לבנות, שלוחה של המפעל של קבוץ געתון (עדיין לא מתופעלת), משק חי ועבודות חוץ, בעיקר באילון, 465 דונם כוללת תוכנית המתאר של כישור.

24.6.1980 - טקס העלייה על הקרקע במעמד כבוד הנשיא יצחק נבון

קיבוץ כישור עלה אתמול על הקרקע

טקס זכור, חגיגי, כבד, קבל המעמד

קיבוץ כישור עלה אתמול אהוד על הקרקע בטקס הבין-מדיני ויפה, כולו היה רבת השם, במעמד נשיא המדינה יצחק נבון. הקיבוץ היציר של הסומריה צעיר קודם לרגל הגבול בגליל הלאום, בשטח קירות הבתים החדשים צעיר פרחים וירוק - עד שפרחים של ממש יהללו את הגיזונים.

כ-1500 טונות, בהם היו חבוי הנדונים, מלחי, גיטור, חבוי קיבוץ כולו איור הגליל המערבי, ובצדק חבוי אילון, ירדן, נהפך וקיבוץ, בהם עובדים חלק מהחבוי כישור, חרם היקף וזכרון, נציגי הקיבוץ הארצי וחברי הגליל המערבי, באו לטקס בהקמת הקיבוץ והטוב היה ראשון ברמת השן. לאחר הטקס על הקיבוץ ורגל הלאום יצרה מקלה משולבת של חבוי כישור, בוא אל הגליל.

"יחוד הגליל" - מיטנה

נשיא המדינה, י. נבון, אשר בברך נרבות, כי אין הרבה הנושע ואנשים אשר המרחק בין החיבור למעשה כל-כך קצו אולם כמו התנועה הסומריה צעיר, וכו, אתם נעשים, בסגון המעשי, של המלה האשמה, המעט, יחוד הגליל, הוא מדינה מנהיגת השינוי ואינו נטון מבוטח האמת שבו. ליועד פירוש - לעקר כל כי טאנו יחודי וזה לא אמת מבוטח מודעות ומקום, בעד, גם יהודים וגם ערבים שאיתם יש להיות בשלום, ככל שירבו כאן מפעלי העשייה ומפעלי הקלואת, יביא הדבר ברבה גם לתושבים המוסלמים, הנצרים והרוחיים בגליל.

הנשיא קרא לחבוי כישור לקיים יחסי שנות עם ערביי האזור, לטו שנים טובים.

קיבוץ סומרי ראשון

הגן ארו הביא את ברכה המנוחה הראשית וקרא ליישוב הגליל ולרווחת התושב, היהודים והערבים, לא הקשות ומפניה בולת הן הנאי לאידישית ותר לרביעית וישרת אמות אהובים.

עליה צמיר, מתיירת הקנהיא, אמרה לחברים, כי הם ראויים לקבוע גדולה, על שפלה ביום האשמות להחיל מבראשית, והעלה על גם את כישור קיבוץ סומרי ראשון בשנות ה-80, ראש המדינה האזרחית נעמן בנעז חונן אפר, כי כישור היא ציון ורגל ומכל לחידוש הנטות והנתישבות בגליל.

כו בירך טון מכתר סיפור הגליל ואיתל תלמה לחבוי הקיבוץ. מודעים לדרך הקשה

לאחר הטקס, איתו הנחה בוא חברת כישור רגנית חולנר, אודונה שירה בציבור, בשולח חיסוד יל כישור שחילקה לפונדום בארץ, כי, המתיישבות בגליל כאח להנשים חלק ממטות העיונות של זמנו, אנו טאפים למה שחונן וכבוד הרדי לסגן השנה מתיירת ואנשים שיתאם מתיירת הגליל, בדרך חברת הכותיה של חסדי האזור והמגלה מתיירת כנך: אנו מודעים לדרך הקשה המצבת לפנינו ונדע גם ברגעים כאלה להתעלות ולהנשים את מתיירת.

קיבוץ כישור

יום העלייה על הקרקע
י' בתמוז תשמ"א - 24 ביוני 1980

במעמד כבוד הנשיא -

יצחק נבון

הקיבוץ הארצי השומר הצעיר

צילום: השבוע - הקיבוץ הארצי

מתוך מסמך של קיבוץ כישור - רקע כללי /1979

תכנית פיתוח גוש תפן היא חלק מתוכנית כללית לפריסת התיישבות יהודית בגליל ההררי כדי לנצל אמצעי הייצור הקיימים ושימוש בקרקעות הלאום באזור. קיבוץ כישור נמצא כ- 8 ק"מ דרומה ממעלות. הקיבוץ יחובר לרשת מקורות המגיעה מבקעת בית הכרם דרך דיר אל אסד. חיבור החשמל יהיה לקו מתח גבוה המגיע מתחנת מעבר מערבה מכרמיאל - למעלות. תקשורת - כישור מחובר בשנת 1980 למרכזיית כרמיאל. נבנו בריכות חמצון שסיפקו עד שלב פיתוח מלא.

הישוב מתוכנן ל- 100 יחידות דיור בשלב פיתוח מלא. בשלב א' 40 יחידות מגורים. בגלל מחסור באמצעי ייצור חקלאיים, רוב החברים יעסקו בתעשייה ובשירותים, במפעלים ועבודות חוץ ובמשך הזמן יעברו חלקם לענפי החקלאות. באותה העת כבר היו גידולי שדה, חממות, לול, עזים לבנות ורפת (300 אמהות), מפעל לאביזרי צנרת.

המדריך המשקי הראשון הוא אמציה יגר מקיבוץ אילון

מרכזת המשק הראשונה אורלי סרוסי - גרעין פלך 1980

מרכז המשק השני עפר רחמים - גרעין כישור 1981

מרכז המשק השלישי נפתלי שושני - גרעין פלך 1982

מרכז המשק הרביעי יריב דגן גרעין כישור - 1983

מרכז המשק החמישי אמנון קמינסקי - גרעין פלך - 1984

הגזברית נאוה שחורי והמזכירה שרה אטיאס

מימין: ורד פלוריאן מגרעין כישור משמאל: אורן פריבטש ז"ל שנהרג במהלך שירותו הצבאי ב-1981 לידו רותית הולנדר, לידה אמנון קמינסקי. כולם מגרעין פלך מתחת יושבת ורד פלוריאן מגרעין כישור והיא אחזת את בטריה הכלבה,

התארגנות במערכת הכלכלית:

תעשייה - בישוב תוקם שלוחה ממפעל תעשייתי מבוסס של קבוץ ותיק בכישור עובדים 15 חברים בקבלנות משנה למפעל מתכת של קיבוץ געתון. חברי הגרעין רצוי שיעברו השתלמות בפיתוח מפעלי תעשייה ובשלבם הראשונים - עם מלווה תעשייתי צמוד.

המשק יוכל לפתח מפעלים נוספים ושונים לפי נטיות ויזמות החברים אשר באופן טבעי מוקמים בקנה מידה קטן כגון: אמנות, עיצוב, אלקטרוניקה, אופטיקה, מחשבים וכו'.

חינוך - מוצע להקים חטיבה לגיל הרך בתוך המשק שתספק שירותי חינוך למצפים הנוספים. לטווח יותר ארוך מוצע להקים בית ספר יסודי בתוך כישור עבור ילדי הקיבוצים בגוש תפן (פלך ותפן), מכיתה ו' מוצע להעביר את הנער לבית ספר תיכוני אזורי או בקיבוץ עברון או איילון.

בריאות - בקיבוץ תהיה מרפאה עם אחות ואמבולנס. שירותים יינתנו ע"י מד"א, במעלות ובב"ח בנהרייה ובהמשך במרכז הרפואי שיוקם במרכז מסחרי בין מעלות לתרשיחא.

תרבות וספורט - יוקמו השירותים הרגילים כמו בכל ישוב שיתופי: מועדון לחברים, ספרייה, אולם רב תכליתי ומגרשי ספורט.

מבנה המשק - חקלאות - מטע מתוכנן כ- 500 דונם למטע סובטרופי בני צמיחה: מתוכננים כ- 15 דונם - בשלב א' לפרחים וענפי קישוט. (כלניות)

ענפי חי - הקמת הלולים הראשונים התחילה בעליה לקרקע. מתוכנן ייצור של 600 טון לשנה בשלב פיתוח מלא (4 לולים מבוקרים)

עזים - כיום לישוב 80 ראשי עזים לבנות/ עדיין לא עבר שלב הניסיוני של הענף הזה.

תבלינים - כיום נמצא בשלב ניסיוני כחלק מפרויקט ההר.

צילום: נפתלי שושני

עבודות חוץ - כדי לענות על יעדי התכנון האזורי לא רצוי שחלק משמעותי מכוח האדם יעבדו מחוץ לאזור. מצב שקיים היום בן עובדים כ- 35% מהחברים במשקים ותיקים בגליל המערבי ובמפרץ. רצוי שיסתיים בהקדם. מוצע ש 20% מכוח האדם יעסקו בשירותי עזר וכלליות, כולל עבודות חוץ בהתאם לכישורי המתיישבים, בטווח ארוך.

מגילת היסוד - קיבוץ כילור

יום ג. י' בתמוז תשל"ט. יג כינ"ט ט"ח

אנו חברי הגרעין 'כילור' ופלך' מכילים במגילת היסוד את הערכים הסמוכים לכ"י.
 ערכים המתבטאים כחיים כינוי לכין עצמנו וכינונו לכן החברה הסוכנת מיוזמי. כלייה מתוך הזדהות ואחריות לעתידנו ולענין החברה הישראלית.
 התילכותנו בגלל באה להגשים חלק מסדרות הצעות אל ימנו ע"י תפיסתנו כגאון תנועת הלימוד-הוצאה, במסגרת קבוצה-קיבוץ-הארצי.
 ינוי לטופים לפתח לינוף וכבוד הדדי למען חלוצי סדרות ומתגרים סליתפים כפיתוח הגליל, מתוך הכרת חובותנו אל תולכי-האויב.
 ינוי כחברה עצירה מכסים ליצור חברה לתוספק אתגרים ולענן לחברה, כאשר התפתחות היסוד תלפיל על התפתחות החברה.

חברה יוצרת, המתבססת על עבודה לעצמי תוך לאיפיה לשמור על האופי התקלטי של הקיבוץ מתוך מודעות לבעיות הקוקול המיוחדות לגליל.
 ינוי כליכים לעצמנו כמטרה פנימית חברתית-דיליטית, לתקצטא גם מלכר לתחום הקיבוץ.
 ינוי דואים כליך אנו הלימיה על איפיו עצמו אל הגליל.
 סבלות היסוד באה לבטא את מטרותינו כחברה קיבוצית בליגות ח"י היום זה.
 ינוי מודלים לדרך הקליה, הלמדית לפנינו ונדע גם ברגלים כחלה להתקללות ולהגלים אנו מטרותינו.

אוקטובר 1980 - תכנון מפעל בכיזור.
 אימוץ כיזור ע"י קבוץ געתון - 120 דונם פרדס של געתון ימסר לטיפול כיזור.
 מופעלויות 2 משמרות במפעל בנח"ל כיזור - שלוחה של הקיבוץ (מפעל המתכת בכיזור היה שלוחה של מ.א.ג. מקיבוץ
 געתון ועסק בהכנת ניפלים לצנרת). מתפרה - בהיאחזות כיזור נמצאת מתפרה שרוב בנות גרעין "כיזור" הוכשרו לעבוד
 בה ועם האזרח היא תופעל לתפירה תעשייתית.
 מכבסה - אחת מיחידות הדיור שובנות תותאם למכבסה. ציוד סטנדרטי מתקצב ע"י הסוכנות בתקציב 79/80.

1981 - קבוצת חברים עוזבת את כיזור ומקימה קומונה בירושלים.

1981 - הקמת מפעל ידני לטווית צמר המיובא מאוסטרליה

1982 - בניית 12 יחידות דיור, פעוטון, שני מקלטים במימון משרד השיכון.

1982 - קליטת גרעין פרג - (בנות) במהלך מלחמת לבנון

1983 - ברכות יחיעם + שטח של 200 דונם בכפר מסריק
1983 - נטיעות ראשונות במטע הקיזוי / מין בתובל

1984 - הקמת תעשיית מתכת "כישור"

1985 - הקמת מפעל "ניחוח הגליל" -מזקקה של צמחי בושם המפיקה שמן מגרניום, לבנדר ומרווה.

צילוח: ופתלי שושני

1987 - הקצאת שטחי שלחין (600 דונם) לקיבוץ כישור

כיתה 1460, עמדת המבחן היה מילוח
כבר, ובמלחמה סומה ובצורת גשמי נמר
החלה

במקביל לכל ההתפתחות הגיל יז
את כמות המוצר עמדת המבחן הברי
על המוצר המיוצר לשימוש ימים רבים
בצורה (מחליטת המבחן) מיוצא אך
הם על ידיה קורה את המבחן למבחן
מיוצרי מוצר לצד המבחן במבחן המבחן

הם נמצו המבחן המיוצא - מוצר
מבחן המבחן על מילוח המבחן
מח, מיוצא כל מילוח המבחן מילוח
המבחן על מילוח המבחן המבחן
למבחן המבחן על מילוח המבחן

המבחן המבחן - מילוח המבחן המבחן
המבחן המבחן מילוח המבחן המבחן
המבחן המבחן מילוח המבחן המבחן

בשנת 1987, 45 דונם משטחים שנקמו בקיבוץ געתון.
אברהם צימרמן מקיבוץ געתון מרכז את ענף הקיבוצי כעזרה לכישור.
החלטת הקיבוץ להקמת "כישורית" בתחומה
הקצאת קרקע לכישורית

- 1993 - הגדלת מטע הקיבוצי - 45 דונם משטחים שנקמו בקיבוץ געתון.
- 1994 - אברהם צימרמן מקיבוץ געתון מרכז את ענף הקיבוצי כעזרה לכישור.
- 1994 - החלטת הקיבוץ להקמת "כישורית" בתחומה
- 1997 - הקצאת קרקע לכישורית

העלייה על הקרקע / קרקעות כישור – כפר מסריק
"האדמה הטובה" - יעל שילה, יהודה וזהרה ענטבי ורוביק לזר - 2001

מתוך סיכום ישיבת המזכירות הפעילה של הקבה"א ב- 27.10.1996
 מזכיר הקבה"א עמירם אפרתי, מסר על סדרת דיונים שהתקיימו עם נציגי
 הסוכנות ועם עמותת כישורית. העקרונות להם הסכימו הצדדים הם:

א. באתר כישור ישכנו בכפיפה אחת כפר "כישורית" וקבוץ כישור.
 ב. "כישורית" תבנה ע"י קבוץ כישור מבנים חלופיים מ"ר תמורת מ"ר שיימסר
 לכפר.

ג. חברי הקיבוץ שהם בעלי מקצועות מתאימים ישולבו כעובדים בכפר

ד. במקום נמצאים עכשיו קרוב ל- 30 מבוגרים ו- 12 ילדים.

1998 - חתימת הסכם בין עמותת כישורית וקבוץ כישור

2006 - רשם האגודות הכיר בכישור כ"קבוץ מתחדש" - חבריו
 במרו לחיות לצד חברי קהילת הכפר ולחגוג עימם שמחות ואירועים.

כישור הזקם לקיבוץ של השומר הצעיר ע"י גרעיני הנח"ל "כישור" ו"פלך".

בשנת 1994 החליט הקיבוץ לחלוק את המקום עם עמותת "כישורית" אשר הקימה במקום את הכפר "כישורית" לאנשים עם צרכים
 מיוחדים.

מזכיר כישור הוא יהודה ענטבי מינוי 2006 וחברים בו 79 משפחות.

באפריל 1998 נחתם הסכם בין עמותת כישורית לקיבוץ כישור אשר בא להיענות על ביקוש להקמת כפר לאנשים בעלי
 צרכים מיוחדים.

מועצת מקרקעי ישראל בישיבתה מיום 19.8.1997 המליצה להקצות לכישורית שטח בגודל של 280 דונם מתוך שטחי
 קיבוץ כישור למטרת כפר לאנשים בעלי צרכים מיוחדים בדמי חכירה סמליים.

גם הסוכנות היהודית הביעה הסכמתה לגרוע השטח המיועד ל"כישורית" משטחי כישור.

בכפר הוקם ופועל בית ספר דמוקרטי לחינוך מיוחד "דיו כישורית" ראשון מסוגו לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים בגילאי 16-21 ונוהג על פי תפיסות עולם דמוקרטיות בכל אורחותיו, מושנת על אבני היסוד: אוטונומיה, עצמאות, כבוד האדם ושוויון ערך האדם. בכפר ענפי חקלאות אורגנית, גן ירק ולול, בית גידול ופנסיון לכלבים, דיר עיזים מפעל ליצור צעצועים מעץ, מפעל פלסטיק וחוות סוסים לרכיבה טיפולית, יקב אורגני, מגבנה ואולפן תקשורת. הכפר מציע מגוון של חוגים ופעילויות לשעות הפנאי ל-150 חברים מגיל 21 המקום מתנהל על פי דגם הקיבוץ הישן וחבריו מועסקים בענפים היצרניים שבו.

ב-11.8.2009 הונחה אבן הפינה לביה"ס הדמוקרטי ערבי - יהודי "אל פאנארה" (המגדלור) ובימים אלה מכשירים את הקרקע להקמתו. בטקס נכח נשיא המדינה וגם ראש המועצה רון שני .

בשנת 2010 ארגן שוקי לינגר - מנכ"ל **כישורית** כנס מחזורים של "כישור".

בעקבות הכתבה אנו תקווה שבאי המפגש יגיבו ויסיפו עובדות על ימיה הראשונים של כישור. בתמונת המפגש ששלחה אלינו נאיה שחורי שעזבה את כישור בשנת 1986: משמאל לימין - דפנה קצף, רונית הולנדר, תמי גלבע, נאיה שחורי ואורן לבון, כולם מגרעין פלך.

תודה לשוקי וליהודה ענתבי שהעמידו לרשותי את קטעי הארכיון. תודה לנאיה שחורי שלם מגרעין פלך על התמונות וזיהוי האנשים. תודה לנפתלי שושני מגרעין פלך על תמונות וקטעי עיתונות.

אסתי סלע / ארכיונאית בכישורית
אוקטובר 2011